

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Nr. 132628.

D I E N S T G E H E I M
W E E K O V E R Z I C H T
No. 10/1952.

Verzonden aan:

Verzonden op: 13 Maart 1952

Zie verzendlijst 113722

G R O E P 1 - COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	Bijzonderheden
Oude Pe- kela	13/2	80/--	--	L.Steinfel- der	Filmvoorstel- ling
Drieborg (Gem.Beerta)	14/2	90/--	--	L.Steinfel- der	Filmvoorstel- ling
Finster- wolde	17/2	--/--	--	H.Haken	Filmvoorstel- ling
Landsmeer	18/2	19/--	--	S.A.Haken	Filmvoorstel- ling
Gorinchem	21/2	32/350	rustig	Th.D.J. Nieuwstad	Filmvoorstel- ling
West- Grafdijk (Gem.Graft)	21/2	50/125	--	K.C.Bakker	Filmvoorstel- ling
Zaandam	21/2	300/450	zeer rustig matig appl.	H.Gortzak	Openb.verg.
Zwanenburg Gem.Haarlemmermeer	22/2	123/325	rustig spontaan appl.	P.M.Lanser	Filmvoorstel- ling

Finsterwolde

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1952, blz. 2.

Finsterwol- de	25/2	50/--	--	S.Dammer	Filmvoorstel- ling
Schiedam	27/2	55/200	rustig	H.Gortzak	Boekbespreking Ond.: "Ver van Moskou"

COLLECTIEF OVERZICHT

De bekende Russische films "Lente in Saken", "De Mid-voor", "Het conflict van Harry Smith", de Hongaarse film "Bevrijde Grond" en nog enige sportfilms vormden het programma op de filmavonden.

De bijeenkomst te Schiedam, waar het boek "Ver van Moskou" werd besproken, werd opgeluisterd met pianospel, te Zaandam werden enige liedjes ten gehore gebracht.

De stemming op de vergaderingen was over het algemeen weinig enthousiast.

Op spandoeken werden de volgende leuzen vertoond:

"Vrede, Vrijheid, Werk, Woningen",
 "Contact maakt Vrienden",
 "Amerika voor de Amerikanen, Nederland voor de Nederlanders",
 "Eendracht is onze kracht",
 "Leest de Waarheid" en
 "Vrede".

Als zaalversiering waren rode vlaggen aangebracht.

Bij de bespreking van Azajew's boek "Ver van Moskou" verklaarde HENK GORTZAK aan zijn gehoor de verschillende maatschappijvormen. De kapitalistische maatschappij werd gekarakteriseerd met de uitdrukkingen: "De ene z'n dood is de ander z'n brood", men werkt er om te kunnen leven, want "Wie niet werkt zal ook niet eten". De directeuren en aandeelhouders van de grote bedrijven werken niet, maar zij eten lekkerder dan de arbeider die 't hardst werkt.

Spreker betoogde dat in de socialistische maatschappij deze verschillen niet meer bestaan. Daar zal werk zijn voor een ieder en het werk zal een vreugde gaan betekenen voor de arbeiders. Er zal eten zijn voor elkeen, maar de directeuren en de aandeelhouders zullen er even hard voor moeten werken als de arbeiders. Het aantal en de capaciteit van de machines zal worden opgevoerd en er zal een nuttig gebruik worden gemaakt van de atoomkracht. Men zal er nog rekening houden met de arbeidsprestaties, maar, aldus spreker, toch zal het een vreugde zijn in zo'n maatschappij te leven. Deze benadert het wenselijke, n.l. de Communistische maatschappij, zeer dicht. De Socialistische maatschappij is echter nodig om de mensen te vormen en te leren in de Communistische te leven, aldus Gortzak en hij

betoogde

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1952, blz. 3.

betoogde dat men in de Sovjet Unie thans in die socialistische maatschappij leeft en dat men er op de drempel van de communistische staat.

Over de aanstaande verkiezingen werd gezegd, dat deze veel belangrijker zijn voor de communisten dan de verkiezingen in 1948. In 1948 was iedereen vol van het Marshallplan, hoewel de Communisten steeds tegen dat plan hebben gewaarschuwd. Het plan zou een economisch onafkankelijk Nederland brengen en dus geen werkloosheid. Thans zijn er 180.000 werklozen. Voor de oorlog waren er 400.000. Wanneer men echter de 50.000 emigranten en de 50.000 militairen meerekent, zijn we op het zelfde aantal als toen, zo werd betoogd.

Sprekende over het ontwerpbeginnselprogramma van de C.P.N. hekelde Henk Gortzak vooral de P.v.d.A. en de leiders van die partij, Vorrink, Vermeer, Voskuil en Drees en becritiseerde vooral het P.v.d.A.-plan "De weg naar de Vrijheid". Ook de justitie en de bewapening moesten het ontgelden. Spreker betoogde dat deze beide terug gebracht moeten worden tot een omvang die slechts uit veiligheidsoogpunt noodzakelijk is. Verband brengende tussen verhoogde bewapening en het belang van het grootkapitaal, betoogde hij dat het grootkapitaal dezelfde opvattingen huldigt als destijds Hitler en Goebbels n.l. expansie naar het Oosten. Zij ontzien zich daarbij niet om de meest gruwelijke verhalen over de Sovjet Unie te verspreiden in de trant van ds.Krop, die sprak over ingeblikte kinderlijkjes. Tegenwoordig moet de ijskast van Siberië als zodanig dienst doen.

Over het verbod tot het herdenken van de Februaristaking werd gezegd dat dit volkomen logisch was. Nu de regering de Nazi's weer vrij laat en deze weer komen aan het hoofd van het West-Europese leger, kan men het verzet tegen deze personen niet herdenken.

Betoogd werd dat de regering de werkloosheid niet kan bestrijden en dat daarom de arbeiders de strijd hiertegen moeten aanbinden. Als de arbeiders willen kunnen ze veel bereiken, ze kunnen zelfs de wereldvrede helpen verzekeren en de herbewapening van West-Europa, onder leiding van de Amerikaanse kapitalisten, tegen gaan. De P.v.d.A. onder Vorrink en zijn "generaal" Vermeer heulen met deze kapitalisten. Voorspeld werd, dat dit kapitalistische Westen in 1952 in elkaar zal storten. Als bewijs hiervoor werden aangevoerd de toeneming van de Werkloosheid en de onderlinge strijd over de vorming van het Europese leger.

G R O E P 2 - ALGEMEEN NEDERLANDS JEUGD VERBOND

Rotterdam 16/2 80/--- -- Vermaat

film: "De Midvoor" en "Wanja de Wees"

Leeuwarden

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1952, blz. 4

Leeuwarden 26/2 37/150 rustig B.A.Maurits film: "De Mid-voor"

Spreker te Rotterdam betoogde dat de jeugd moest strijden tegen de werkloosheid. Hij stelde hetgeen te Houtigehage was ondernomen ten voorbeeld.

Maurits besprak het komende Pinksterfestival te Amsterdam. Voorts fulmineerde hij tegen de vrijlating van Christianissen en de gevangenhouding van Piet van Staveren.

Zaalversiering: Spandoeken "Vrede".

G R O E P 3 - "VERENIGING NEDERLAND - U.S.S.R."

Zaandam	17/2	350/411	lauw	Oosthuizen	film: "In Vredestijd"
Assen-delft	20/2	70/400	rustig	J.J.van Harlingen	Idem
Utrecht	21/2	55/55	rustig	Ds.v.Dalen	
Wormerveer	22/2	180/350	rustig	J.J.van Harlingen	film: "In Vredestijd"
's-Gravenhage	24/2	500/625	rustig	--	film: "Matasja de Partisana"

Te Zaandam deelde spreker mede dat de afdeling in enkele jaren van 100 leden tot 500 was uitgegroeid.

Van Harlingen gaf een overzicht van de inhoud van de film, welke een vredig beeld gaf van de toestanden in de Sovjet Unie.

Vervolgens verklaarde hij, dat Amerika 100 miljoen dollars uitgeeft aan spionnen en verraders van een vredelievend volk.

Ds. van Dalen betoogde, dat hij geen lid was van een politieke partij, doch slechts streed voor de vrede. Uitvoerig ging hij in op de toestanden in de Sovjet Unie, waar volledige godsdienstvrijheid bestond. Door de moeilijke jaren

na

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1952, blz. 5

na 1917 waren de Russen "innige" Christenen geworden, die uit hoofde van hun overtuiging aanhangers van de vrede zijn. Rusland had geen belang bij een oorlog, daar alle grondstoffen in eigen land aanwezig zijn. De grote militaire parades op het Rode Plein te Moskou waren uitingen van de Vredeswil. De landen van West-Europa waren vazalstaten van Amerika geworden en moesten de herbewapening van Duitsland accepteren. In de met Amerikaanse dollars betaalde kostbare brochures en boekwerken werden in ons land de vredesstrijders beklad. Ook spreker werd hierin als een wolf in schaapskleren voorgesteld.

In Den Haag werden gefrankeerde prentbriefkaarten (voor 17 cent) verkocht, geadresseerd aan Piet van Staveren.

Zaalversieringen: Portretten van Stalin en Lenin.

NIEUWE NEDERLANDSE FILM LIGA

Dordrecht 20/2 180/200 rustig Goudkuil Russ.film: "De Jonge Garde"

Goudkuil wekte de aanwezigen op zoveel mogelijk leden voor de Liga te winnen. Waren er voldoende leden, dan was het mogelijk zonder geldelijke verliezen ongekeurde films te vertonen. Naar zijn mening was de film het machtigste propaganda-wapen.

Zaalversiering: Spandoek "Vrede"

G R O E P 4-A - EENHEIDSVAKCENTRALE

Rotterdam	17/2	800/990	--	W.F.van 't Schip	feestavond van de Plaatselijke Centrale der E.V.C.
Steenwijk	24/2	35/70	--	G.Hoorn	filmavond van P.C. der E.V.C.

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1952, blz. 6.

Op beide vergaderingen werd zoals gebruikelijk geageerd tegen de Marshall-hulp en de bewapening.

Te Rotterdam wees W.F. van 't SCHIP (secretaris van de Algemene Bond van Werkers in de Bouwnijverheid - ABWB-EVC) er op, dat nog in 1946 H.M. de Koningin woorden vol lof heeft gesproken tot de verzetsstrijders. Hij wekte de aanwezigen op om de Februari-herdenking tot een massaal protest te laten uitgroeien tegen de fascistische maatregelen in Nederland. In de loop van de avond werd onder luid applaus een protestmotie aangenomen tegen het verbod van de "Februari-herdenking".

Op de filmavond in Steenwijk sprak G.HOORN, (penningmeester van de Bond van Land- en Zuivelarbeiders - BLZ-EVC). Hij beweerde, dat de doorlichting in diverse gemeenten was stopgezet, omdat men niet wist waar men de aangewezen T.B.C.-patienten moest laten aangezien men geen ziekenhuizen en sanatoria bouwde, doch al het geld besteedde aan militaire uitgaven. Een straaljager kostte evenveel als een ziekenhuis. Maar de arbeiders van Nederland wilden dit niet langer en kwamen in opstand, zoals te Houtigehage en Beerta.

G R O E P 4-C - DIVERSEN

Arnhem	1/2	17/70	--	W.F. van 't Schip	Comité ter bevordering van de woningbouw.
Jubbega	18/2	230/--	--	verm. J.F. Dermijn Raadsleden v. CPN, P.v. d.A. en VVD Plaatsel. sprekers	Werklozen-comité
Nijmegen	19/2	51/100	kalm geïntere- ress.	C.J. Resse- ler C. Herbers	Voorlopig Comité v. Werklozen en D.U.W.-arbeiders
Breda	21/2	40/100	--	Bogers	Comité van werk- lozen en D.U.W.- arbeiders

Te Arnhem besprak W.F. van 't SCHIP (secr. van de

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1952, blz. 7.

ABWB-EVC) een actie ten bate van een crepeergeval te Arnhem en verbond daaraan het plan voor een nieuwe actie: Volgens het voorbeeld van Houtigehage zouden de werklozen een woning van een crepeergeval moeten opknappen en er bij het gemeentebestuur op aandringen dat geld en bouwmaterialen verstrekt zouden worden. Indien het gemeentebestuur weigerde, zou daaruit wel blijken waar de schuld voor de slechte woningtoestanden lag. Hierop volgde een debat, waarbij een lid van de K.A.B. opmerkte, in communistisch gezelschap verzeild geraakt te zijn. Van 't SCHIP en A.v.d.BERG (vooraanstaand E.V.C.-functionaris te Arnhem) ontkenden, dat het Arnhemse comité uitging van de C.P.N. of de E.V.C., maar zij weigerden antwoord te geven op de vraag van de bebater, hoe de namen van de leden van het comité luiden.

Te Jubbega werd betoogd, dat er werkverruiming diende te komen. Dit was mogelijk, omdat in deze gemeente verschillende plannen op uitvoering wachten. Een arbeider uit Houtigehage bracht groeten en dank over van het werklozen-comité aldaar. Een tweetal moties aan B. en W. en de Regering werd aangenomen; waarin werd erop aangedrongen, in de bestaande toestanden verbetering aan te brengen.

Te Nijmegen werd een openbare vergadering belegd door een "voorlopig comité" van werklozen en D.U.W.-arbeiders. De voorlopige voorzitter C.J.RESSSELER wenste een actie te gaan voeren voor de opheffing van het sinds kort ingevoerde rouleersysteem, voor doorbetaling van vacantiebonnen bij vorst en hoogwater en bij opname in de Overbrugging of Sociale Bijstand. Bovendien moest het aantal werkobjecten vergroot worden. C.HERBERS betoogde dat Nederland verdeeld was in twee groepen, n.l. in 8 miljoen personen, die mochten arbeiden en 2 miljoen voor wie geen werk was en die voorbestemd waren om t.z.t. "weggeatomatiseerd" te worden. (Spreker bedoelde vermoedelijk, dat deze 2 miljoen personen bestemd zijn het slachtoffer te worden van een atoomoorlog). Als leden van het comité gaven zich enige personen op, van wie er één verklaarde ongeorganiseerd te zijn, terwijl de anderen naar hun zeggen leden waren van de K.A.B., het N.V.V. en de E.V.C.

Te Breda werd een vergadering gehouden, belegd door een Tilburgs comité van werklozen en D.U.W.-arbeiders. Voorzitter was een zekere BOGERS uit Tilburg, die de noodzakelijkheid betoogde van het oprichten van een actiecomité van werklozen en D.U.W.-arbeiders, daar gebleken was dat de gesalarieerde vakbondsbestuurders zo goed als geen interesse voor de werklozen hadden. Hij deed een beroep op de aanwezigen een voorlopig bestuur te vormen en verklaarde dat het comité geen politieke grondslag had. Een drietal personen verklaarde zich bereid als voorlopig bestuur de actie te leiden.

Een

D I E N S T G E H E I M

W.O. 10/1952, blz. 8.

Een motie werd aanvaard om aan het bestuur van de gemeente Breda een schrijven te zenden met de eis van f.10.-- kleding-gratificatie voor de man en de vrouw, en f.5.-- voor elk kind. Naderhand zou getraact worden te verkrijgen: toelagen voor margarine, kosteloze visactes etc. Een geschrift genaamd S.O.S. (de redactie van dit blad zetelt te Tilburg), werd onder de aanwezigen uitgedeeld, waarbij verzocht werd deze brochure onder mede-werklozen te verspreiden.

G R O E P 6 - "KERK EN VREDE"

Steenwijker- 16/17-2 33/-- rustig Ds. de Groot Weekend
wold

Het weekend was belegd door "Kerk en Vrede" en de Doopsgezinde Vredesgroep en werd gehouden in het broederschapshuis "Friedeshiem". Enige jonge dienstweigeraars vertelden omtrent hun ervaringen in de kampen voor principiële dienstweigeraars. Naar aanleiding van een reeds meermalen gestelde vraag zeide Ds. de Groot, dat de tijd, welke de dienstweigeraars langer moeten dienen dan de officiële dienstdienst **niet** als een straf moet worden beschouwd, doch als een maatregel om de dienstweigeringsring niet al te aantrekkelijk te maken.

Ds. de Groot sprak over "Vrijheid en Gezag". Hij stelde zich hierbij op het standpunt van de Bijbel en legde de nadruk op de geestelijke vrijheid.

ALGEMENE NEDERLANDSE VREDES ACTIE

Apeldoorn 26/2 26/65 rustig D.v.Bentveld Openb.verg.

Spreker behandelde het onderwerp "Wilt gij Vrede, bereidt U ten Vrede". Hij zeide, dat de bewapeningswedloop niet geschikt is om een rustige bestaanszekerheid te scheppen, integendeel, zij zaait angst, onrust en vrees. Hij wees op de belangrijkheid van huiskamerbijeenkomsten en vestigde de aandacht op het in oprichting zijnde documentatiebureau betreffende het anti-militairisme.